

Súd: Okresný súd Banská Bystrica
Spisová značka: 3Ek/2043/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6122417917
Dátum vydania rozhodnutia: 13. 04. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Eva Bomborová
ECLI: ECLI:SK:OSBB:2023:6122417917.3

Uznesenie

Okresný súd Banská Bystrica v exekučnej veci oprávneného: Union zdravotná poisťovňa, a.s., Karadžičova 10, 814 53 Bratislava, IČO: 36 284 831, proti povinnej: I. C., nar. XX.XX.XXXX, T. G. XX/XXX, XXX XX G. U., V.: XX XXX XXX, o vymoženie XXX,XX eur, vedenej u súdneho exekútora: JUDr. Jozef Liščák, ul. ČSA 23, 974 01 Banská Bystrica, pod sp. zn. 309EX 813/22, o návrhu na zastavenie exekúcie, o sťažnosti povinnej voči uzneseniu Okresného súdu Banská Bystrica vydaného vyšším súdnym úradníkom, sp. zn. 3Ek/2043/2022 zo dňa 19.01.2023, takto

rozhodol:

Súd sťažnosť povinnej **z a m i e t a**.

odôvodnenie:

1/ Vyšší súdny úradník vydal dňa 19.01.2023 rozhodnutie, ktorým návrh povinnej na zastavenie exekúcie zamietol. Za použitia § 61k ods. 1, 2, 5, §61l ods. 3 zákona č. 233/1995 Z.z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) o zmene a doplnení ďalších zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „Exekučný poriadok“), § 1 ods. 1, 2 ods. 1 písm. a), § 9 ods. 2 zákona č. 233/2019 Z. z. o ukončení niektorých exekučných konaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „ZoUNEK“), § 17b ods. 1, 2, 5, § 21 ods. 1, 2 zákona č. 580/2004 Z.z. o zdravotnom poistení a o zmene a doplnení zákona č. 95/2002 Z.z. o poisťovníctve a o zmene doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon o zdravotnom poistení“) a § 11 zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník, posúdil návrh na zastavenie exekúcie ako návrh podľa § 61k ods. 2 Exekučného poriadku, ktorý má odkladný účinok. Exekučným titulom v tomto konaní je výkaz nedoplatkov č. 1490149092, ktorý dňa 20.09.2014 vydala Union zdravotná poisťovňa, a.s., a ktorý nadobudol právoplatnosť dňa 19.10.2014 a vykonateľnosť dňa 03.12.2014. Ním bola povinnej uložená povinnosť uhradiť oprávnenému nedoplatok z titulu ročného zúčtovania poistného za rok 2013 vo výške 660,24 eur. Vyšší súdny úradník konštatoval, že v uvedenej veci sa jedná o opätovný návrh na vykonanie exekúcie podaný oprávneným v zmysle § 9 ods. 1 ZoUNEK, keďže stará exekúcia na podklade toho istého exekučného titulu, vedená súdnym exekútorom JUDr. Andreou Ondrejkovou pod sp. zn. EX 9431/17, bola podľa ZoUNEK zastavená.

2/ Povinná v návrhu na zastavenie exekúcie namietala rozpor exekučného titulu s verejným poriadkom, Ústavou Slovenskej republiky a európskym právom z dôvodu premlčania. Vyšší súdny úradník poukázal, že premlčanie podľa zákona o zdravotnom poistení sa rozlišuje na premlčanie práva zdravotnej poisťovne výkazom nedoplatkov určiť dlžné poistné (§ 21 ods. 1) a na premlčanie práva vymáhať poistné (§ 21 ods. 2). Skutočnosť, že exekučným titulom bola povinnej uložená povinnosť uhradiť nedoplatok poistného za rok 2013 v celkovej výške 660,24 eur a exekučný titul bol vydaný dňa 20.09.2014 preukazuje, že daný nárok s poukazom na § 21 ods. 1 zákona o zdravotnom poistení nebol premlčaný. Rovnako nedošlo k premlčaniu vymáhaného nároku ani v zmysle § 21 ods. 2 zákona o zdravotnom poistení, nakoľko oprávnený podal návrh na vykonanie exekúcie v roku 2017 (poverenie na vykonanie exekúcie bolo súdnemu exekútorovi JUDr. Andrei Ondrejkovej doručené dňa 22.06.2017) a exekučný titul nadobudol právoplatnosť dňa 19.10.2014, tzn. že od nadobudnutia právoplatnosti exekučného titulu do podania návrhu na vykonanie exekúcie v exekučnom konaní sp. zn. 2Er/1651/2017 (EX 9431/17)

neuplynula 3-ročná premlčacia doba a ido podania návrhu na vykonanie starej exekúcie (EX 9431/17) neplynula. Dňa 29.07.2022 bolo vydané upovedomenie o zastavení starej exekúcie, ktorým došlo k zastaveniu exekúcie EX 9431/17 a následne dňa 13.09.2022 bolo vydané oznámenie o ukončení uvedeného exekučného konania, ktoré bolo ukončené doručením upovedomenia o zastavení starej exekúcie súdu dňa 09.09.2022. V zmysle § 9 ods. 2 ZoUNEK sa pohľadávka nepremičí skôr ako uplynie jeden rok po ukončení starého exekučného konania. Vyšší súdny úradník preto konštatoval, že nový návrh na vykonanie exekúcie zo dňa 19.09.2022 bol podaný do 1 roka od ukončenia starého exekučného konania, keďže staré exekučné konanie bolo ukončené dňa 09.09.2022, a preto nemohlo dôjsť k premlčaniu vymáhaného nároku ani v zmysle § 9 ods. 2 ZoUNEK. Vyšší súdny úradník preto považoval námietku premlčania za nedôvodnú.

3/ Na základe námietky povinnej o nedostatku riadneho doručenia exekučného titulu vyšší súdny úradník, zistil z oprávneným (ako pôvodcom exekučného titulu) predloženej doručenky, že oprávnený doručoval do vlastných rúk výkaz nedoplatkov povinnej na adresu Družby 1870/31, 974 04 Banská Bystrica, ktorú oprávnený evidoval ako poslednú oznámenú adresu a zároveň táto bola adresou trvalého pobytu povinnej. Dňa 03.10.2014 bola zásielka (obsahujúca exekučný titul) vrátená oprávnenému s vyznačením na obálke „adresát je neznámy“. Vyšší súdny úradník mal tak za preukázané, že exekučný titul bol povinnej doručovaný v súlade s § 17b ods. 3 písm. c) a § 17b ods. 5 zákona o zdravotnom poistení v znení účinnom od 30.06.2014 do 31.12.2014, fikciou doručenia predmetného exekučného titulu, čím sa zásielka považovala za doručenú, i keď sa adresát o tom nedozvedel. Oprávnený následne vyznačil právoplatnosť a vykonateľnosť výkazu nedoplatkov v zmysle § 17b ods. 5 zákona o zdravotnom poistení v znení účinnom od 30.06.2014 do 31.12.2014.

4/ Keďže povinná v návrhu na zastavenie exekúcie poukázala aj na materiálnu vykonateľnosť predmetného exekučného titulu, vyšší súdny úradník nad rámec uviedol, že exekučný titul v tomto exekučnom konaní je materiálne vykonateľným exekučným titulom, nakoľko spĺňa materiálne predpoklady vykonateľnosti exekučného titulu, a to existenciu účastníkov v čase vydania rozhodnutia, ktorí sú dostatočne individualizovaní, a teda nejde o rozhodnutie voči non subjektu, preto neexistuje neodstrániteľná pochybnosť, o koho sa jedná a rovnako dostatočne presne a určito je vymedzený aj rozsah a obsah plnenia. Poukázal aj na starú rímsku zásadu, podľa ktorej „vigilantibus iura scripta sunt“ t. j. „práva patria len bdelym“ (pozorným, ostražitým, opatrným, starostlivým), teda tým, ktorí sa aktívne zaujímajú o ochranu a výkon svojich práv a ktorí svoje procesné oprávnenia uplatňujú včas a s dostatočnou starostlivosťou a predvídavosťou. V slobodnej spoločnosti je totiž predovšetkým vecou nositeľov práv, aby svoje práva bránili a starali sa o ne, inak ich podcenením, či zanedbaním môžu strácať svoje práva majetkové, osobné, satisfakčné a pod.. To platí obdobne aj o využívaní zákonných procesných ustanovení včítane využitia možnosti podania opravných prostriedkov (uznesenie Najvyššieho súdu SR z 8. 11. 2011, sp. zn. 1Sžr/38/2011). Keďže exekučný titul bol povinnej doručený fikciou v zmysle § 17b ods. 5 zákona o zdravotnom poistení v znení účinnom od 30.06.2014 do 31.12.2014, a tá voči nemu nepodala riadny opravný prostriedok v zákonom stanovenej lehote (námietky v lehote 15 dní od jeho doručenia) jej nečinnosť mala za následok vznik vykonateľného exekučného titulu podľa § 45 ods. 2 písm. h) Exekučného poriadku, ktorým je súd viazaný. K žiadosti povinnej o oslobodenie od súdnych trov, vyšší súdny úradník uviedol, že exekučný súd nespĺňa podmienky podávania návrhov na zastavenie exekúcie povinným.

5/ Po preskúmaní návrhu na vykonanie exekúcie s prílohami spolu s exekučným titulom a návrhom na zastavenie exekúcie mal vyšší súdny úradník nesporne preukázané, že ku dňu začatia exekúcie si povinná povinnosť uvedenú v exekučnom titule nespĺnila. Z uvedeného vyplýva, že exekúcia a aj exekučné konanie sa začali dôvodne. Povinná vo svojom návrhu na zastavenie exekúcie nepreukázala žiadne skutočnosti odôvodňujúce právny záver o zániku vymáhaného nároku, o zrušení exekučného titulu, ani o skutočnostiach brániacich vymáhateľnosti exekučného titulu, preto vyšší súdny úradník podaný návrh na zastavenie exekúcie považoval za nedôvodný a podľa § 61l ods. 3 Exekučného poriadku zamietol. O trovách v súvislosti s návrhom na zastavenie exekúcie vyšší súdny úradník rozhodol tak, že ich náhradu povinnej nepriznal, nakoľko táto nebola právne zastúpená. Oprávnený si neuplatnil nárok na ich náhradu, preto o takom nároku vyšší súdny úradník nerozhodoval.

6/ Proti rozhodnutiu povinná podala sťažnosť, v ktorej uviedla, že Ústavný súd v rozhodnutí III.ÚS 79/2 prisúdil všeobecným súdom (primárnym ochrancom ústavnosti) rolu aktívneho elementu ochrany základných práv a slobôd vrátane rešpektovania záväzkov vyplývajúcich z medzinárodných zmlúv.

Podľa čl. 47 Charty základných práv Európskej únie, každý koho práva a slobody zaručené právom Únie sú porušené, má za podmienok ustanovených v tomto článku právo na účinný prostriedok nápravy pred súdom. Tak ako už Ústavný súd Slovenskej republiky v rade svojich nálezov potvrdil (napr. 1.ÚS 407/2010), ústavný systém v Slovenskej republike vychádza z princípov materiálneho právneho štátu. Ústavný súd Slovenskej republiky odlíšil formálne a materiálne pojatie právneho štátu, pričom jasne vyjadril svoju afinitu k druhej z foriem právneho štátu. Zatiaľ čo prvá forma je založená na rýdzo procedurálnom a formálnom pojatí bez ohľadu na obsah a účel jednaní štátnych orgánov, materiálny právny štát je naopak založený na určitých základných princípoch, ktoré je potrebné pri výkone štátnej moci. Podľa ustálenej judikatúry ÚS, k základnému právu na súdnu ochranu patrí aj právo každého na to, aby v jeho veci rozhodovalo podľa relevantnej právnej normy, ktorá môže mať základ v platnom poriadku Slovenskej republiky alebo v takých medzinárodných zmluvách, ktoré Slovenská republika ratifikovala a boli vyhlásené spôsobom, ktorý predpisuje zákon. Každý má právo, aby sa v jeho veci vykonal ústavne súladný výklad aplikovanej právnej normy. Z toho vyplýva, že k reálnemu poskytnutiu súdnej ochrany dôjde len vtedy, ak sa na zistený stav veci použije ústavne súladne interpretovaná, platná a účinná právna norma (IV. ÚS 77/02). Ústavný súd vo svojej judikatúre tiež opakovaním pripomína, že nezávislé rozhodovanie všeobecných súdov sa má uskutočňovať s ústavou a zákonom ustanovenom procesnoprávnym, ako hmotnoprávnym rámci. Okresný súd na základe vykonaného dokazovania skutkovými a právnymi zisteniami došiel k extrémnemu nesúladu (1.ÚS 402/08) a hodnotenie dôkazov nemá racionálny základ. Súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam. Na základe vyjadrenia oprávneného súd prvej inštancie rozhodol nesprávne. Exekučným titulom je výkaz nedoplatkov vydaný zdravotnou poisťovňou zo dňa 20.09.2014 a právoplatnosť nadobudne po 15 dňoch. Oprávnený vo svojom vyjadrení píše, že právoplatnosť nadobudla dňa 19.10.2014, tento termín neseďí to už je viac ako 15 dní, oprávnený nepreukázal žiadnym dokladom kedy nadobudlo toto rozhodnutie právoplatnosť. A súd prvej inštancie sa nesprávne vysporiadal s vyjadrením oprávneného. Na uznesení v poučení sa píše v sťažnosti možno uvádzať nové skutočnosti a dôkazy, ak je to so zreteľom na povahu a okolnosti sporu možné a účelné. Povinná ako novú skutočnosť uviedla, že je nemajetná a nemá ani taký príjem ktorý by postačoval na zaplatenie trov exekúcie. Z tohto dôvodu aj bola zastavená stará exekúcia, lebo súdna exekútorka JUDr. Ondrejková za 5 rokov nevymohla žiadnu čiastku. Jej finančná situácia sa stále nezmenila. Žiadala zastaviť exekúciu aj kvôli nemajetnosti. Dodala, že je suverénny živý človek a nespadá do tohto systému. Za ten čas, ktorý si oprávnený žiada zaplatiť dlh za zdravotné poistenie, nebola u lekára a nič jej nebolo financované zdravotnou poisťovňou. Odmietla platiť niečo zdravotnej poisťovni, keď vyšla zo systému a je mimo neho. Podľa medzinárodného práva nie je povinná nič platiť. Bude posilať aj žalobu do Hágu. Preto žiadala zastaviť túto neoprávnenú exekúciu.

7/ Oprávnený uviedol, že povinná v sťažnosti nepredložila žiadne nové relevantné argumenty týkajúce sa exekučného titulu. Súd v napadnutom uznesení považoval za preukázané, že zo strany povinnej nebola naplnená podmienka zastavenia exekúcie podľa § 61k ods. 1 Exekučného poriadku, preto jej návrh zamietol. K nemajetnosti povinnej, ako novej skutočnosti, ktorú uviedla v sťažnosti, poukázal na to, že tento dôvod nezodpovedá žiadnemu zákonnému dôvodu zastavenia exekúcie, a zároveň len jej tvrdenia nie sú dostatočným dôvodom pre zastavenie exekúcie. Oprávnený sa preto v plnej miere stotožnil s napadnutým uznesením a sťažnosť povinnej považoval za nedôvodnú a žiadal ju zamietnuť.

8/ Podľa § 202 ods. 1 druhá veta zákona Exekučného poriadku sudca v exekučnom konaní koná a rozhoduje, ak ide o rozhodnutie, proti ktorému je prípustné odvolanie, a o sťažnostiach proti rozhodnutiam vyššieho súdneho úradníka.

9/ Podľa § 200 Exekučného poriadku na exekučné konanie sa použijú ustanovenia Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“), ak tento zákon neustanovuje inak. Ustanovenia o prostriedkoch procesného útoku, prostriedkoch procesnej obrany, koncentracii a intervencii sa nepoužijú.

10/ Podľa § 239 ods. 1, 2 CSP proti uzneseniu súdu prvej inštancie vydanému súdnym úradníkom, ktoré treba doručiť, je prípustná sťažnosť. Sťažnosť len proti dôvodom uznesenia nie je prípustná.

11/ Podľa § 243 CSP v sťažnosti sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému uzneseniu smeruje, v čom sa postupu alebo uznesenie súdu považuje za nesprávne a čoho sa sťažovateľ domáha.

12/ Podľa § 250 ods. 1 CSP ak nie je sťažnosť dôvodná, súd sťažnosť zamietne.

13/ S poukazom na vyššie uvedené skutočnosti a v súlade s citovanými zákonnými ustanoveniami sudca preskúmal napadnuté rozhodnutie, vec prejednal bez nariadenia pojednávania v súlade s ust. § 249 CSP a zistil, že sťažnosť povinnej nie je dôvodná. Vyšší súdny úradník správne zistil skutkový stav veci a z takto zisteného skutkového stavu urobil aj správny právny záver a svoje rozhodnutie dostatočne a presvedčivo odôvodnil. Zároveň sudca poukazuje na znenie ustanovenia § 202 ods. 2 Exekučného poriadku, podľa ktorého písomné vyhotovenie uznesenia, ktorým sudca zamietá sťažnosť proti rozhodnutiu vyššieho súdneho úradníka, nemusí obsahovať odôvodnenie, ak sa sudca stotožňuje s dôvodmi uvedenými v napadnutom rozhodnutí.

14/ Preto už len nad rámec rozhodnutia vyššieho súdneho úradníka s prihliadnutím na tvrdenia povinnej v sťažnosti sudca dodáva nasledovné. Pokiaľ povinná sťažnosť odôvodňovala v značnej časti všeobecnou citáciou rozhodnutí Ústavného súdu SR bez väzby na konkrétne prejednávané prípadu, nebol dôvod sa nimi pri rozhodovaní o sťažnosti zaoberať. Sudca tak mohol zaujať závery len v súvislosti s konkrétnymi námietkami povinnej. K jej námietke, že oprávnený nepreukázal žiadnym dokladom kedy nadobudlo vykonávané rozhodnutie právoplatnosť, sudca uvádza, že dokladom preukazujúcim nadobudnutie právoplatnosti je doložka právoplatnosti (a vykonateľnosti), ktorá je v tomto prípade vyhotovená na samostatnom dokumente, ktorý je súčasťou exekučného spisu. Pre nadobudnutie právoplatnosti sú podstatné doručenie rozhodnutia a márne uplynutie lehoty na podanie opravného prostriedku voči rozhodnutiu. Doložka právoplatnosti potom už len osvedčuje, kedy k splneniu podmienok nadobudnutia právoplatnosti došlo, teda právoplatnosť nenastáva vyznačením doložky právoplatnosti na rozhodnutí, ale priamo zo zákona (v tomto prípade podľa § 17a ods. 5 zákona o zdravotnom poistení). Doložku právoplatnosti a vykonateľnosti oprávnený v súlade s § 48 ods. 4 písm. a/ Exekučného poriadku exekučnému súdu predložil už spolu s návrhom na vykonanie exekúcie. Námietka povinnej o nepreukázaní nadobudnutia právoplatnosti rozhodnutia žiadnym dokladom tak ostala len v rovine jej tvrdení a je preto neopodstatnená.

15/ Pokiaľ ide o novú námietku povinnej, ktorou má byť jej nemajetnosť, sudca v prvom rade poukazuje na skutočnosť, že ju uplatnila až v sťažnosti a preto na ňu nemožno prihliadať. Platná právna úprava rozhodovania o zastavení exekúcie súdom podľa § 61k Exekučného poriadku totiž obsahuje ustanovenia o koncentrácii. Koncentrácia exekučného konania sa prejavuje v tom, že povinný musí uviesť všetky skutočnosti, ktoré môžu mať za následok zastavenie exekúcie a ktoré tu boli už v čase od vzniku exekučného titulu do začatia exekučného konania, v návrhu na zastavenie exekúcie s odkladným účinkom, t. j. v návrhu podanom do 15 dní od doručenia upovedomenia o začatí exekúcie. Ak právna skutočnosť tvrdená v návrhu na zastavenie exekúcie nie je predložená včas, exekučný súd na ňu neprihliadne s výnimkou skutočností, ktoré objektívne bez svojej viny nemohol uplatniť skôr. Tým sa zvyšuje zodpovednosť účastníkov za svoje správanie v exekúcii. Premietnutím uvedeného na prejednávanú veci, bola obrana povinnej v sťažnosti obranou, ktorú mohla uplatniť už v návrhu na zastavenie exekúcie podanom v lehote 15 dní od doručenia upovedomenia, pričom ani netvrdila, že by tvrdenia objektívne bez svojej viny nemohla uplatniť skôr. Preto aj so zreteľom na § 61k Exekučného poriadku nemožno vyhodnotiť sťažnosť povinnej ako dôvodnú a vyhovieť jej v zmysle § 250 ods. 2 CSP. Je neprípustné v exekučnom konaní vzhľadom na jeho podstatu a účel, aby si účastník exekúcie odkladal v talóne nejaké tvrdenia a dôkazy. Takéto konanie v nových procesných kódexoch zákonodarca odmietol pod ťarchou neprihliadnutia na také úkony, a to aj so zreteľom na povinnosť každého správať sa zodpovedne a efektívne v súdnom konaní (porovnaj uznesenia Ústavného súdu SR sp. zn. IV. ÚS 167/2019 z 11. decembra 2019, sp. zn. I. ÚS 119/2020 z 3. marca 2020, sp. zn. I. ÚS 563/2022 z 19.10.2022). Pre úplnosť sa však žiada dodať, že nemajetnosť povinnej nepredstavuje v tomto štádiu dôvod zastavenia exekúcie a súd ani nerozhoduje o zastavení exekúcie z dôvodu nemajetnosti povinného. Tvrdenia o nemajetnosti povinného sa musia v exekučnom konaní preukázať postupom súdneho exekútora a ten aj z uvedeného dôvodu o zastavení exekúcie podľa ustanovenia § 61n ods. 1 písm. d/ rozhodne upovedomením o zastavení exekúcie. Exekúciu však v zmysle uvedeného ustanovenia môže zastaviť najskôr vtedy, ak sa do 5 rokov od začatia exekúcie alebo od posledného zexekvovania majetku nepodarilo zistiť majetok alebo príjmy, ktoré by mohli byť postihnuté exekúciou a ktoré by stačili aspoň na úhradu trov exekútora. Exekúcia sa začala dňa 21.09.2022 (kedy bolo súdnemu exekútorovi doručené poverenie na vykonanie exekúcie), čo má za následok, že rozhodná doba 5 rokov doposiaľ neuplynula.

16/ Za irelevantné sudca považoval tvrdenia povinnej o tom, že nespadá do systému a za obdobie, za ktoré oprávnený žiada zaplatiť dlh, nebola u lekára a nič jej nebolo financované zdravotnou poisťovňou. V prípade exekúcie sú subjekty zaviazané exekučným titulom k splneniu povinnosti povinné sa nútenému výkonu rozhodnutia podrobiť. V exekučnom konaní platí, že exekučný súd je exekučným titulom viazaný a nemôže ho nijako revidovať. Skutočnosť, že povinná nebola u lekára a zdravotná starostlivosť v jej prospech nebola uhrádzaná, nemá vplyv na jej povinnosť zaplatiť dlžné poisťné.

17/ Na základe uvedeného sudca sťažnosť povinnej voči uzneseniu vyššieho súdneho úradníka, sp. zn. 3Ek/3729/2021 zo dňa 24.01.2022 ako nedôvodnú v celom rozsahu zamietol.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je odvolanie prípustné (§ 355 ods. 2 CSP).

Dovolanie ani dovolanie generálneho prokurátora proti tomuto uzneseniu nie je prípustné (§ 202 ods. 4 Exekučného poriadku).